

Η οθόνη του υπολογιστή φωτισμένη, ανοικτό παράθυρο επικοινωνίας σε καλεί να κοιτάξεις, προσπαθώντας σ' αυτή την περίεργη εποχή να συναντήσεις σκέψεις, ιδέες, αναζητήσεις και τελικά ανθρώπους. Ανθρώπους στο διαδίκτυο, υποκατάστατο της πραγματικής επαφής, προστατευμένος από την φυσική τους απουσία, καθώς είναι εκτεθειμένοι στην οθόνη, όπου τον πρώτο και τελευταίο λόγο έχεις εσύ, βιώνοντας την εξουσία ανά πάσα στιγμή να διακόψεις, έτσι απλά, με μια κίνηση του χεριού σου. Όμως αυτή η επικοινωνία όσο και αν είναι, μερικές φορές, στρεβλή και αφύσικη μένει στο χέρι σου να την κάνεις ουσιαστική, πραγματική και κυρίως βιωμένη.

Καλοκαίρι ήταν όταν η ιστοσελίδα των φίλων, που συχνά διάβαζα, έκλεισε και μαζί της η νοερή επικοινωνία μαζί τους αλλά και με τον χώρο και τα αγαπητά πρόσωπα σε εκείνο τον τόπο. Φθινόπωρο τώρα μακριά από την πατρίδα, πληκτρολογώ ξανά, έτσι από συνήθεια, την κλεισμένη ιστοσελίδα μέσα από την υποσυνείδητη ανάγκη επικοινωνίας και ξαφνικά το κάλεσμά μου βρίσκει ανταπόκριση, εκεί μακριά στην άκρη της πατρίδας, τα Βρυσικά αποχτούν ξανά τη φωνή τους.

Η οθόνη χάνει το σχήμα της, το δωμάτιο πλαταίνει, χιλιόμετρα τρέχουν κάτω από τα πόδια μαζί με τα χρόνια που πέρασαν. Καβάλα, Ξάνθη, Κομοτηνή και λίγο μετά, στροφή έξω από την εθνική, τελευταίο χωριό η Ν. Σάντα, ανάβαση στον ανατολικό όγκο της Ροδόπης στην πλαγιά ενός φαραγγιού.

Σχισμένο το βουνό με τις πλαγιές κατάφυτες και εγώ να χάνομαι, με τις ευωδιές του αέρα να ορμούν από το ανοικτό παράθυρο του αυτοκινήτου και να διώχνουν από πάνω μου την μυρωδιά της πόλης. Εκεί στα ψηλά σταματάς, ξεδιψάει το σώμα σου από την κρυστάλλινη πηγή και η ψυχή σου με τους ήχους του δάσους. Το μάτι πλανιέται μακριά, η θάλασσα, η Σαμοθράκη, το όριο μας, όλα τα άλλα τα πήρε ο χρόνος και η ιστορία, για να κοιτάξεις πιο πέρα χρειάζεσαι τα μάτια της καρδιάς.

Κατάβαση μέσα σε στοές από κλαδιά των δένδρων που αφήφησαν την χάραξη του δρόμου και ενώθηκαν από τις δύο μεριές θέλοντας να εξαφανίσουν την πληγή που άνοιξε ο άνθρωπος. Μεταξάδες και μετά ο κάμπος ξανθός, ήρεμος με τα Βρυσικά να στέκουν στην άκρη των λόφων μικρά και ήσυχα στην ώρα του απομεσήμερου. Το καλωσόρισμα ζεστό και απροσποίητο με τη Γιαννούλα και τον Πολυχρόνη να λέει "πάλι από το βουνό κατέβηκες;"

Και ο φίλος, με το άσβεστο μεράκι για τον τόπο του, να σε οδηγεί σε μονοπάτια παλιά. Πέτρες με αρχαίες γραφές πάνω τους, στοές από αρχαία λατομεία, θραύσματα από κεραμικά διάσπαρτα στο χώρο. Ρέμα στεγνό από το καλοκαίρι, με βάθρες όμως γεμάτες νερό που σε καλούν να πετάξεις από πάνω σου τα φτιασίδια του κόσμου και να βουτήξεις σ' αυτές τις κολυμβήθρες της φύσης. Ονόματα Ζωντάν, Καζαντζή, Τζιαντί Ντερέ, Σαρλίκ, που η Ελληνολαγνεία μας δεν κατάφερε ακόμα να αλλάξει, μένουν ζωντανά για να σηματοδοτούν το πέρασμα λαών από τη περιοχή.

Στη μεγάλη γιορτή του καλοκαιριού στήνεται ο χορός και τότε η κοινότητα ενώνεται σε κύκλο, η μουσική ξανακούγεται, κλειδί για να ενώσει το παλιό με το καινούργιο, αυτές οι στιγμές που η παράδοση δεν είναι κοινότυπο φολκλόρ.

Θράκη, Έβρος και τα Βρυσικά ταπεινό χωριό, τόπος όμως κατοικημένος από αιώνες, αγώνες για να μείνουν οι κοινότητες ζωντανές. Τώρα το σχολείο έκλεισε, η ντοπιολαλιά στρογγύλεψε (σχεδόν εξαφανίστηκε) υπακούοντας στα προστάγματα ενός στρεβλού ελληνοπρεπούς κέντρου που πολεμά με κάθε τρόπο τη διαφορετικότητα. Ο κόσμος λιγόστεψε, για να θυμηθώ τις λέξεις από ένα κείμενο φίλης, από αυτό τον "πόλεμο χωρίς σφαίρες", που σκοτώνει συστηματικά τη ζωή στη περιφέρεια.

Ιστοσελίδα λοιπόν από τα Βρυσικά, μια φωνή που μάχεται να επιβιώσει. Η προσπάθεια μιας χούφτας ανθρώπων που θυμούνται, ψάχνουν, μαζεύουν παλιά ξεχασμένα αντικείμενα και φτιάχνουν το λαογραφικό μουσείο. Εμείς οι πλάνητες της πόλης θα τους ονομάσουμε αφελείς. Θα χτίζουμε φράχτες για να προφυλαχτούμε από εισβολές και δεν θα σκεφτούμε ποτέ ότι νικηθήκαμε όταν χάσαμε αυτές τις κοινότητες, πολλές φορές διαφορετικές μεταξύ τους, που όμως συνέθεταν τον πλούτο μας και τον πραγματικό πολιτισμό μας.

Στη σημερινή κρίση ο δρόμος της επιστροφής σε τόπους αγαπημένους θα είναι μια λύση, μοναχά, όπως λέει το τραγούδι, να μη μας ξεγελάσει ο ύπουλος δράκος της αποκομμένης, από τις ρίζες μας, ζωής μας.

Στην Πόλη ήμουν κι έμαθα παντρεύουνταν καλούδα μ',
παντρεύουνταν, αρρεβωνιάζονταν κι άλλον καλό πως παίρνει.
Παίρνω κ' ιγω τ' αγλήγουρνο στουν τόπου μου να πάνω.
Δεν πάου κοντά, δεν πάου μακρά, στου δράκου το πηγάδι
βρίσκου κοράσιον απού 'κλαιγι στα μαύρα φουριμένου.
- Καλημέρα σι κόρη μου. - Καλώς τον ξένον που 'ρθι.

- Τι έχεις κόρη μου ν-απού κλαις, βαριά π' αναστινάξεις;
- Είπα ξένε μ' να μη του ειπώ, να μη του μαρτυρήσου,
μα τώρα που με ρώτησες θα σι του μαρτυρήσου.
Το δαχτυλίδι μ' έπεσε στουν πάτου του πηγάδι,
παρακαλώ ρε ξένε μου να σέβεις να του βγάλεις.
Ξεντύθ' κε, ξαρματώθηκε, μες στο πηγάδι σιβαίνει.
Τρογύρου τρογύρου το 'φιρνι, το δαχτυλίδι δε βρίσκει,
βρίσκει από της κόρ'ς μαλλιά κι απ' αντρειωμένου χέρι.
Η κόρη δράκος έγινε, μέσ στο πηγάδι σιβαίνει
κι ι ξένους τουν παρακαλεί, κάθιτι κι τουν λέει.
- Αφ'σε με δράκε μ', αφ'σε με, στουν τόπο μου να πάω,
δώδεκα χρόνια έκαμα, στουν τόπο μου δεν πήγα.
Κι πιάστηκαν κι πάλευαν στουν πάτου του πηγάδι,
'πο κει 'π' πιάνει ι ξένους, του γιόμα σα γαιτάνι,
'πο κει 'π' πιάνει ι δράκους, μοίρες κομμάτια τ'ν έβγαλε.

Το τραγούδι κατέγραψε η Δόμνα Σαμίου στο Παλιούρι Διδυμοτείχου Έβρου, το 1976 και περιλαμβάνεται στο cd ΠΑΡΑΛΟΓΕΣ που εκδόθηκε το 2008.

Νοέμβρης 2012